

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА**

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор

В.М. Бабасв

2014 р.

ТУРИСТСЬКЕ КРАЄЗНАВСТВО

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування»

напряму 6.030601 «Менеджмент»

Стандарт чинний з дати затвердження

2014

РОЗРОБЛЕНО: Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова,

КАФЕДРА: туризму та готельного господарства

РОЗРОБНИК: доц., Покогодна М.М. _____

Схвалено **випусковою** кафедрою туризму та готельного господарства

Протокол від "28" серпня 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри _____ (Писаревський І.М.)
(підпис)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ _____

(підпис)

(Солнцевич Н) _____

(ПІБ)

"25" _____

2014 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету

менеджменту

Голова Вченої ради _____

(Писаревський І.М.)

"29" _____

08

2014 р., протокол № 1

Цей стандарт не може бути тиражований або відтворений будь яким способом без письмової згоди ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова , 2014 рік

© Покогодна М.М. , 2014 рік

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Туристське краєзнавство» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напрямом 6.030601 «Менеджмент і адміністрування» галузі знань 0306 «Менеджмент».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є регіональні особливості структури, розповсюдження, потенційних запасів та сучасного рівня використання різноманітних видів туристських ресурсів Харківської області.

Міждисциплінарні зв'язки:

Перелік дисциплін, на які безпосередньо вивчення даної дисципліни	на які спирається	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо на дану дисципліну	спирається
Навчальна		Рекреаційні комплекси	
Історія української культури		Планування і організація туристських маршрутів	
Історія туризму		Технологічна практика	
Навчальна практика «Вступ до фаху»			
Організація туризму			
Туристські ресурси України			

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

ЗМ 1.1. Історичне краєзнавство.

ЗМ 1.2. Географічне краєзнавство.

ЗМ 1.3. Туризм Харківщини.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1 **Метою** вивчення дисципліни є поглиблення пізнавального інтересу студентів до туристських ресурсів рідного краю як складової частини національних та загальносвітових ресурсів, подальший розвиток краєзнавчого руху, виховання в молоді поваги і шанобливого ставлення до історико-культурної спадщини рідного краю, детальне ознайомлення з історичним минулим та сьогоденням територіальної громади для подальшого створення конкурентоспроможних регіонального туристсько-екскурсійних продуктів та ефективного і раціонального використання наявного туристського потенціалу.

1.2 **Завданнями** вивчення дисципліни «Туристське краєзнавство» є:

- проаналізувати історичні аспекти формування та розвитку рідного краю;
- проаналізувати та дослідити географічні аспекти розвитку природних туристських ресурсів, господарського комплексу, населення, науки, культури та освіти рідного краю;
- вивчити особливості структури, географії розповсюдження, потенційні запаси та сучасний рівень використання різноманітних видів туристських ресурсів рідного краю;
- вивчити сучасний стан розвитку туристської діяльності в рідному краї;

1.3 Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- основи туристсько-краєзнавчих досліджень;
- періодизацію історичного розвитку рідного краю;
- географію розвитку галузей господарства;
- культурологічні, етнографічні освітні наукові досягнення рідного краю;
- особливості наявної структури, географії розповсюдження, потенційні запаси та сучасний рівень використання природних та історико-культурних туристських ресурсів рідного краю;
- історичний розвиток та сучасний стан розвитку туристських підприємств, географію структуру та динаміку туристських потоків;

вміти:

- аналізувати існуючий туристський потенціал територій щодо здійснення того чи іншого виду туристської діяльності;
- складати перспективні програми турів та екскурсій.

мати компетенції:

- здатність до формування світогляду, розвитку людського буття, суспільства і природи, духовної культури

- здатність розглядати суспільні явища в розвитку і конкретних історичних умовах
- здатність толерантно сприймати культуру та звичаї інших країн і народів.
- здатність визначати джерела та проводити пошук, накопичення і аналіз географічної та культурологічної інформації стосовно елементів туристичного потенціалу території,
- здатність проводити країнознавчі та краєзнавчі дослідження щодо умов розвитку туризму на визначеній території
- здатність розробляти різноманітні програми туристичного обслуговування на основі наявного туристського потенціалу території
- здатність надавати вичерпну інформацію існуючим і потенційним туристами

На вивчення навчальної дисципліни відводиться:

денна форма навчання: 90 години /2,5 кредитів ECTS;

заочна форма навчання: 90 години /2,5 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

ЗМ 1. Історичне краєзнавство

Тема 1. Історичний розвиток та сутність туристського краєзнавства, як наукового напрямку та навчальної дисципліни

Тема 2. Історія рідного краю

Тема 3. Історико-культурний туристський потенціал краю

ЗМ 2. Географічне краєзнавство

Тема 4. Природно-рекреаційний потенціал території рідного краю.

Тема 5. Населення та розвиток господарського комплексу

ЗМ 3. Туризм Харківщини

Тема 6. Розвиток туристської діяльності на Харківщині.

Індивідуальні завдання: РГР «Туристська характеристика адміністративно-територіального району Харківської області»

3. Рекомендована література

1. Довідник юного краєзнавця Харківщини / Упоряд. В.А. Редіна, О.О. Сіталова. – Харків: ОблСЮТур, 2005. – 112 с.
2. Історія міст та сіл Української РСР в 26 томах – Харківська область – К.: УРЕ, 1967 – 1002 с.
3. Зайцев Б. П., Скирта В.В., Воропаєва В. В., Марченко О. С., Скирта І. М. Історія рідного краю (Харківщинознавство). І частина: Навчальний посібник. – Харків: Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив, 2001. – 88 с.
4. Зайцев Б. П., Скирта В. В., Воропаєва В. В., Марченко О. С., Скирта І. М. Історія рідного краю (Харківщинознавство). ІІ частина: Навчальний посібник. – Харків: Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив, 2002. – 180 с.
5. Кеворкян К. Е. 100 знаменитих харьковчан./ К.Е. Кеворкян. – Х.: Фактор, 2004. – 386 с.
6. Лейбфрейд А. Ю., Харьков от крепости до столицы: Заметки о старом городе . А.Ю. Лебфрейд, Ю. Ю. Полякова / - Х.: Фолио, 2001. - 335 с.
7. Основи краєзнавства / О.Я. Демідієнко, О.М. Іонова, В.І. Кузнєцова – Харків: Світ дитинства, 1999. – 92 с.
8. Покоłodна М.М. Туристське краєзнавство: навчальний посібник / М. М. Покоłodна, Л. Д. Божко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 286 с.
9. Рідний край: навчальний посібник з краєзнавства / За ред. І.Ф. Прокопенка. – Харків: ХДПУ, 1999 – 562 с.
10. Топоніміка Харківщини / Автори-укладачі Ярещенко А.П. та Ярощик В.О. Харків, – 1999. – 90 с.
11. Фізична географія Харківської області / За ред. О.О. Жемерова. – Харків: ХДУ, 1993. – 96 с.
12. Харьковская область: Природа, население, хозяйство / Под ред. А.П. Голикова, А.Л. Сидоренко – Харьков: Бизнес Информ, 1997. – 288 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання виконання практичних робіт, тестування, виконання РГР.

АНОТАЦІЯ

Метою вивчення дисципліни є поглиблення пізнавального інтересу студентів до туристських ресурсів рідного краю як складової частини національних та загальносвітових ресурсів, подальший розвиток краєзнавчого руху, виховання в молоді поваги і шанобливого ставлення до історико-культурної спадщини рідного краю для успішного створення конкурентоспроможних регіональних туристсько-екскурсійних продуктів. Предметом вивчення навчальної дисципліни є регіональні особливості структури, розповсюдження, потенційних запасів та сучасного рівня використання різноманітних видів туристських ресурсів Харківської області. Змістові модулі: історичне краєзнавство, географічне краєзнавство, туризм Харківщини.

ABSTRACT

The purpose of the course is to deepen students' cognitive interest of the tourist resources of his native land as part of national and global resources, further development of the local history movement education for young people respect and deference to the historical and cultural heritage of his native land for the successful establishment of competitive regional tourism and tour products. The object of study of the course is the regional features of the structure, distribution, potential reserves and the current level of use of various types of tourist resources of Kharkiv region. Content modules: historical studies, geography studies, tourism Kharkiv.

АННОТАЦИЯ

Целью изучения дисциплины является углубление познавательного интереса студентов к туристским ресурсам родного края как составной части национальных и общемировых ресурсов, дальнейшее развитие краеведческого движения, воспитания у молодежи уважения и уважительного отношения к историко-культурному наследию родного края для успешного создания конкурентоспособных региональных туристско-экскурсионных продуктов. Предметом изучения дисциплины являются региональные особенности структуры, распространения, потенциальных запасов и современного уровня использования различных видов туристских ресурсов Харьковской области. Смысловые модули: историческое краеведение, географическое краеведение, туризм Харьковщины.